

Božično drevesce.

I.

Na južnem nebu je zableščalo solnce. Lepo je bilo to zimsko solnce, lepše se mi je zdelo kot poletno. Menda zato, ker sem ga poleti videl vsak dan, pozimi pa tako naredko. Poljubilo je širono ravan; a njegovi žarki so bili medli. Ni se smehljalo nebo tako prikupno kot v zeleni pomladi; nekaj meglenega je plavalo po njem.

Sani so drčale po snežni cesti, ki so jo pravkar razorali. Seka je mahljala z repom in tekla. Na njenem komatu se je oglašal zvonec s svojim cin-cin in odmeval po sneženi planjavi. Čez cesto in snežene travnike je ravnokar švignil dolgouhi zajec v svoje domovje — v kotlino sredi gozda.

France je švignil z bičem po zraku in švrknil Seko po zadnjih nogah, da je še hitreje dirjala, in zvonec je hitreje cinčkal. „Hi, Seka, hi, se boš že doma opočila! Sedaj se nam mudi. Zebe nas,“ je pripovedoval France Seki, ki ga pa ni razumela, pa je vendar vedno bolj in bolj jadrno hitela po beli cesti.

„Zavij se v suknjo, France, in pusti kobilu, saj vidiš, da je spehana,“ sem posvaril brata Franceta. Videlo se je, da so našle moje besede odmev v njegovem srcu; vendar ni odgovoril ničesar. Le zdaj in zdaj je zavpil: „Hi, Seka, le leti,“ a biča ni uporabljal. — —

Sneg se je jokalo po dolini. Mraz je malo pojeňjaval. Solnce je gledalo raz nebo, pa tako zaspano in otožno, kot gleda človek za izgubljenimi cilji. Snežinke so se topile v sneženih lehah. Srebrne kapljice so pokrivalle dolge snegove. Te kapljice so se svetlikale v žarkih zimskega solnca, kot se svetlika in žari rosa v zgodnjem poletnem jutru.

V ozračju je plavala gladna vrana. Komaj je premikala svoja dolga krila. Slabosti so se je lotevale od glada. Včasih je obrnila svoj turobni pogled čez sneženo ravan.

Ob cesti je stala vrba. Ravnokar je padel z nje sneg, ki se je nabral na njenih mladikah.

„Ali si kaj kupil za božično drevesce, Janko,“ me je nagovoril France z vprašanjem, polnim radovednosti.

„Seveda. Takega božičnega drevesca pri nas še nismo imeli, kakor upam, da ga bomo imeli letos. Nakupil sem zanje mnogo lepega. In pozlatili ga bomo tudi, da bo vse v bleščobi.“

„Alešek te tako željno pričakuje doma. Vedno poprašuje mamo, če boš kaj prinesel za Božič. — Zadnjič je vprašal, kolikokrat bo moral še iti spat, da boš prišel. „Še sedemkrat,“ so mu odgovorili. „Kajne to je en teden,“ je rekel potem mami. Pritrdili so mu. Od tistega dne hodi dannadan čakati in gledati na Bitnicev breg, kdaj se pripelješ. Ko ga pa jame zebsti in mu mraz zaide za nohtove, pa priteče domov k mami in joka — — — In mu pravijo: „Zakaj si šel?“ . . . Alešek si pa obriše solze in molči, a drugi dan je že spet na bregu. Nepopoljšljiv grešnik! Gotovo danes tudi čaka na bregu, zato, ker sem mu povedal, da grem z vozom po tebe na postajo. He, skoro ga vidim, kako nestrpno čaka, da zagleda Seko, ki leti čez klanec . . .“

„Menda zaradi Aleška tako podiš danes?“

„Hm! Malo že tudi. Malo pa zato, ker me zebe, in menim da tudi tebe. Ali ne?“

„Kako veš, da mene zebe? Ne zebe me ne. No, le v obraz mi ne pihlja kdove kako prijetno in gorko.“

„Ha, ha, saj sem rekel! Kaj pa skrivaš? Sram te je povedati, da te mrazi. He, he — Seka, alo, teci, da bomo prej na gorkem.“

Do podklanca smo prišli. Tam stopiva s Francetom z voza. France natakne vajeti na vozno ročico in skoči v sneg ob gazi. Jaz denem zavoj, ki sem ga poprej držal v roki, v koc, in se zmuznem od zadaj z voza. Potem pa greva za sanmi, Seka je pa zarezgetala in jo zavila na klanec.

Počasi je stopala po klancu navkreber. S Francetom pa sva korakala za vozom v živahnem pogovoru. Za nama je ostajala snežena gaz, in kraj naju so trepetale v sneženo odejo zavite smreke. Bukev je zmrzovala med njimi, in dren se je skrival pri tleh.

„Na vrhu smo,“ je rekel čez čas France in v tem hipu je že ustavil kobilu z zateglim: „Veee, Seka, vee . . .“ Skočila sva na voz. France je zagrabil vajeti in jaz svoj zavoje. Zavila sva se tesno v koc. Seka je zdirjala.

Zvončkanje se je čulo od blizu. Nekdo nam je prihajal nasproti. Slišal se je zvok zvonca in rahlo premikanje sani v debelem snegu.

„Ogniti se bo treba. Poglej, je že tu,“ reče France in požene kobilu v stran, v sneg. Mimo naju je odhitel Balkčev Lorenc z nerodnimi sanmi. Pognala sva iz snega, in komaj je izpeljala Seka iz debele snežene odeje. Potem jo je pa ucvrla po drugi strani klanca v dolino. Pritegnila sva mačka, ki se je zadiral v cestno kamenje, da je škrtalo pod sanmi. — Iz daljave je gledala v zimsko nebo prijazna, domača, rodna vas.

Sani so letele mimo Balkčeve hiše. Tedaj je priletel k Seki rjavček in se jel v visokih skokih zaganzati pred hitečo kobilu. Njegovo tenko hovsanje je uduševal glasni zvonec s Sekinega komata. Zavili smo mimo znamenja sv. Jožefa čez most proti Prmetovšu. Tam je bila cesta odprta na vse strani, in ostra zimska burja je nametla na njej snega, da je kobila komaj vlekla sani.

Gorko čuvstvo ljubezni do rodne vasi, me je navdajalo, ko so drsele sani proti domu. Veselje se je pojavilo na mojem obrazu, in želel sem videti svoje ljube starše in brate. Videl sem, kako me težko pričakujejo, kako me pozdravljajo in izprašujejo. — In zavila je kobila s ceste pred našo hišo in se ustavila. France jo je odpregel in gnal v hlev ter privezal k jaslim. Jaz pa sem odšel z Alešem in Jožkom v hišo na gorko.

„Ali si kaj prinesel? — Kaj si pa prinesel?“ sta izpraševala in gledala nepremično vame, kdaj bom odprl zavoj.

Stopil sem parkrat po hiši gorindoli, da sem si ogrel noge. Alešek in Jožek pa sta čemela sede za mizo in me nejevoljno motrila z očmi. Nič nista bila zadovoljna z mojim odlašanjem. Nerodno se jima je zdelo, a siliti me vendar nista hotela.

Prerezal sem vrstico, s katero je bil zvezan zavoj — — — Bratca sta oba zaeno pomolila glavi čez mizo. France je stopil v hišo in se jima nasmehnil.

„Alešek ne bo nič dobil, kajne, Janko, da ne. Zato, ker je bil predvčeranjim zaprt pri gosposki učiteljici.“

„Kaaj?“ — se oglasim, „zaprt je bil Alešek? — Zakaj pa, povej!“

Alešek je povesil oči, in skoro na jok mu je šlo.

„No, no,“ ga potolažim „saj to ni še tako hudo, če je enkrat zaprt. Da le odslej ne bo nikoli več, pa bo priden.“ S temi besedami sem ga opogumil.

„Janko, saj bom tebi povedal, zakaj sem bil; čakaj, potlej, ko bova sama. Nočem, da bi France in Jože slišala, ker mi nagajata.“

„Je že dobro. Si že priden.“

Pokrov zavoja je ležal na mizi. Razdelil sem vsem trem bratom božična darila, ki sem jih prinesel iz mesta. Alešek je dobil lep, debel zvezek, Jožek peresnik in svinčnik, a Francetu sem dal knjigo z zlato obrezo, za katero me je že večkrat prosil. Vsi trije so bili zadovoljni z darili. Toda hoteli so še videti, kaj sem nakupil za božično drevesce. Razkazal sem jim in razpoločil po mizi, da so lahko vse videli.

„Kje so pa mama?“ vprašam Franceta, ki je ogledoval svojo knjigo od vseh strani.

„V prodajalno so šli. Pridejo takoj —“ Pri teh besedah so pa že vstopili. „O, sta že doma. Pozdravljen, Janko! „In stisnili so mi mrzlo desnico.

„Ali te zebe? Ali se lahko učiš?“

„Še zadosti, mama!“

„Ali si s stanovanjem zadovoljen?“

„Popolnoma.“

„Ali so prijazni ljudje?“

„Prav prijazni in dobrosrčni.“

„In hrana —?“

„Je tudi dobra in zdrava! Sploh sem v vsakem oziru zadovoljen. No, samo — —.“

„I, za vse prav pa nikjer ni. Na svetu smo in romarji v boljšo domovino. — Kaj pa zdravje, a si sedaj bolj zdrav? —

„Hvala Bogu, zmerom boljši sem —“

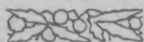
„O, koliko si jim prinesel. No, le spravi, da ti ne bodo prej potrli, preden bo na božičnem drevescu. Danes bo sveta noč. France in ti bosta šla k polnočnici, kajne?“

„Seveda bova šla. — Ali je poldne že zvonilo, Jože?“

„Ne še. Saj je ravnokar odbila enajst.“

„Popoldne, lahko gresta,“ se oglasijo mama, s Francetom v grič po smrekico, da bosta proti večern ozaljšala jaslice in napravila božično drevesce. Kadar ga bosta delala, mi le povejta, imam tudi jaz nekaj zanj.

(Konec prih.)

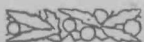
Oj ta starka zima!

Oj ta starka, starka zima,
kako mrzlo roko ima!

V plašč oguljen je zavita,
s kučmo gorko je pokrita,
z bradico suhljato kima,
oj ta grda starka zima!

A ta starka dobra mati
je otrokom. Nje bogati
so darovi; o božiči —
ah, orehi in rožiči,
o Miklavžu konjci zlati!
Ej ta starka, dobra mati!

Bogumil Gorenjko.

Snežinke . . .

Sivo nebo nam pošilja snežinke
o novoletju preko dobrov,
kakor bi pisemca božjih svetnikov
trôsili angelci svetu v pozdrav.

Dajmo, odprimo ta pisemca bela!
Kaj-li pisali svetniki so nam?

— „Bratci, nedolžnost ohranite čisto,
bratci, molite, da pridete k nam!“ — — —

Semjonov.

